

LEARNING TOXICOLOGY
THROUGH OPEN EDUCATIONAL

MYRKYLLISIÄ SAASTEITA KOSKEVAN EU-LAINSÄÄDÄNNÖN KANSALLINEN HARMONISOINTI

Cristina SALCĂ ROTARU, Camelia DRĂGHICI

Transilvania University of Braşov

rotaruc@unitbv.ro, c.draghici@unitbv.ro

Käännös Merja Mäkelä

Erasmus+

This work is licensed under a Creative
commons attribution – non commercial 4.0
international license

1 YLEISET HUOMIOT LAINSÄÄDÄNNÖSTÄ JA HARMONISOINNISTA

Lainsäädäntö kiinnostavilla alueilla ei ole vain yksinkertainen normatiivisten säädösten joukko, vaan monimutkainen elin, jolla on tietty rakenne ja tietynlainen tulkinta ja soveltaminen.

Ymmärtääksemme, miksi osassa 2 myrkyllisten yhdisteiden harmonisointia koskevassa EU:n lainsäädännössä viitataan yksinomaan EU:n direktiiveihin eikä käsitellä asetuksia ja päätöksiä tai kansainvälisiä määräyksiä, yksinkertaisuuden vuoksi käsitellään kansallista, eurooppalaista ja kansainvälistä lainsäädäntöä, niiden välistä yhteyttä sekä soveltamistapaa ja tulkintaa.

Lainsäädännössä yleensä kaikilla EU:n jäsenvaltioilla on kolme sääntelytapaa liikkeeseenlaskijan mukaan:

- kunkin valtion erityinen lainsäädäntö
- EU:n jäsenvaltioihin sovellettava EU:n lainsäädäntö ja oikeudelliset suhteet EU:n alueella
- kansainvälinen oikeus ja erityiset edellytykset kunkin valtion tai EU:n toimien toteuttamiseksi.

1.1 Kansallinen lainsäädäntö

Jokainen valtio lainsäädännöllisesti (yleensä parlamentti) antaa normatiivisia säädöksiä, joilla säännellään tällä tasolla kansalaisten ja oikeushenkilöiden (kaupalliset yritykset, laitokset) oikeudet ja velvollisuudet kaikilla aloilla, mukaan lukien ympäristön ja ihmisten terveyden suojeleminen. Toinen joukko normatiivisia säädöksiä, jotka annetaan valtion toimeenpanovallan kautta, panevat täytäntöön ja valvovat lainsäädäntövallan antamissa säädöksissä mainittuja oikeuksia ja velvollisuuksia.

1.2 Euroopan unionin lainsäädäntö

Euroopan unionin lainsäädäntö koostuu yhteisön lainsäädännön piiriin kuuluvista normatiivisista säädöksistä. Näissä asetuksissa on ylikansallisia liikkeeseenlaskijoita (Euroopan parlamentti, Euroopan komissio, Eurooppa-neuvosto), joilla on kansallisen lainsäädännön, kansallisten normatiivisten säädösten ylittävä oikeusvoima, joka on demokraattisesti hyväksytty tietty menettely.

Säädökset, joilla on tämä voima, on määritelty tiukasti EU:n perustamissopimuksessa ja jäsenvaltioiden perustuslaissa. Yleissääntönä käy ilmi, että liittymisasiakirjan määräysten mukaisesti EU:n perussopimusten määräykset ja muut sitovat yhteisön asetukset ovat etusijalla kansallisten lakien päinvastaisten määräysten suhteen. Pakolliset yhteisön säädökset ovat **asetus, direktiivi ja päätös**.

Euroopan unioni on oikeushenkilö ja siksi sillä on oma oikeusjärjestyksensä, joka on erilainen kuin kansainvälinen. EU:n oikeus vaikuttaa suoraan ja välillisesti jäsenvaltioidensa lainsäädäntöön ja sen voimaantulon jälkeen siitä tulee erottamaton osa kunkin jäsenvaltion oikeusjärjestystä. EU:n oikeusjärjestys koostuu perus- ja sekundäärioikeudesta, kuten jäljempänä esitetään.

1.2.1 Euroopan unionin ensisijainen lainsäädäntö

Euroopan unionin toiminnasta tehty sopimus ja yleiset periaatteet ovat ensisijaisten sääntöjen hierarkia ja muodostavat ensisijaisen oikeuden. Lissabonin sopimuksen voimaantulon jälkeen 1. päivänä joulukuuta 2009 perusoikeuskirja Euroopan unionin tekemät kansainväliset sopimukset ovat ensisijaisen oikeuden alaisia. Alhaisemmassa arvossa sovelletaan johdettua oikeutta: nämä säännöt ovat voimassa vain, jos ne ovat niiden vallitsevien säädösten ja sopimusten mukaisia.

1.2.2 Euroopan unionin toissijainen oikeus

Euroopan unionin säädökset luetellaan SEUT-sopimuksen 288 artiklassa (TFEU).

Nämä säädökset ovat: *asetus, direktiivi, päätös, suositus ja lausunto*. Näistä ainoastaan kolme ensimmäistä ovat pakollisia.

a) Asetus

Asetus on SEUT 288:n artiklassa määritelty säädös. Se on yleisesti sovellettava, sitova kokonaisuudessaan ja sitä sovelletaan suoraan kaikkiin Euroopan unionin jäsenvaltioihin. Euroopan unionin toissijaiset EU-säädökset antavat unionin toimielimet perussopimusten nojalla. Asetuksen tavoite on varmistaa EU:n lainsäädännön yhdenmukainen soveltaminen kaikissa jäsenvaltioissa. Toisin sanoen asetusta koskevat seuraavat asiat:

- Asetusta sovelletaan välittömästi pääsääntöisesti kaikissa EU-maissa ilman kansallisen lainsäädännön saattamista osaksi kansallista lainsäädäntöä.
- Asetus luo oikeuksia ja velvollisuuksia yksityisille, minkä vuoksi niihin voidaan vedota suoraan kansallisissa tuomioistuimissa.
- Asetusta voidaan käyttää viittauksena ihmisten suhteisiin muihin ihmisiin, EU-maihin tai EU:n viranomaisiin.

Asetusta sovelletaan kaikkiin EU-maihin sen voimaantulosta alkaen, kun asetus on asetettu asetukseen tai sen puuttuessa 20 päivää sen jälkeen, kun se on julkaistu Euroopan unionin virallisessa lehdessä. Sen oikeusvaikutukset ovat pakollisia samanaikaisesti, automaattisesti ja yhdenmukaisesti kaikissa kansallisissa laeissa.

b) Direktiivi

Direktiivi on yksi EU:n toimielinten käytettävissä olevista oikeudellisista välineistä EU:n politiikan täytäntöön panemiseksi. Tämä on joustava väline, jota käytetään lähinnä kansallisten lakien yhdenmukaistamisen keinona. Direktiivissä edellytetään, että

EU-maat saavuttavat tietyn lopputuloksen, mutta jättävät niille vapaasti valita, miten ne saavuttavat sen.

EU:n toimielimet hyväksyvät direktiivin EU:n johdetun oikeuden osana perussopimusten mukaisesti. EU:n tasolla hyväksytyt EU:n jäsenvaltiot saattavat tämän direktiivin osaksi kansallista lainsäädäntöään täytäntöönpanoa varten. Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 288 artiklassa määrätään, että direktiivi sitoo vastaanottajia (yksi, useita tai kaikkia jäsenvaltioita) saavutettavien tulosten osalta jättäen kansallisille viranomaisille muodot ja keinot.

Direktiivi eroaa asetuksesta tai päätöksestä näin:

- Toisin kuin asetuksessa, sitä ei sovelleta suoraan EU-maihin. Tämä on saatettava osaksi kansallista lainsäädäntöä, ennen kuin hallitukset, yritykset ja yksityishenkilöt voivat käyttää sitä.
- Toisin kuin päätös, direktiivi on yleisesti sovellettava teksti kaikissa EU-maissa.

Jotta direktiivi voi tulla voimaan kansallisella tasolla, EU-maiden on annettava normatiivinen säädös sen täytäntöön panemiseksi. Kansallisen toimenpiteen on saavutettava direktiivissä asetetut tavoitteet. Kansallisten viranomaisten on ilmoitettava tällaisista toimenpiteistä Euroopan komissiolle. Näin saadaan tietoja, jotka löytyvät tästä osasta.

EU-maissa on liikkumavaraa tässä täytäntöönpanoprosessissa säädösnäkökulmasta. Näin jäsenvaltiot voivat ottaa huomioon erityiset kansalliset erityispiirteet. Direktiivin saattaminen osaksi kansallista lainsäädäntöä on tehtävä direktiivin antamisajankohtana asetetussa määräajassa, yleensä kahden vuoden kuluessa.

Jos jokin maa ei ole saattanut direktiiviä osaksi kansallista lainsäädäntöä, komissio voi aloittaa rikkomusmenettelyn ja voi nostaa kanteen maan vastaan EU:n

tuomioistuimessa. Jos näin ei tehdä, se voi johtaa uusiin tuomioihin, mikä voi johtaa seuraamuksiin.

Periaatteessa direktiivi tulee voimaan vasta sen jälkeen, kun se on saatettu osaksi kansallista lainsäädäntöä. EU: n tuomioistuin katsoo kuitenkin, että direktiivi, jota ei ole saatettu osaksi kansallista lainsäädäntöä, sillä voi olla tiettyjä vaikutuksia, jos:

- kansallisen lainsäädännön osaksi saattamista ei ole tapahtunut tai se on tehty väärin
- direktiivin säännökset ovat ehdottomia ja riittävän selkeitä ja täsmällisiä
- direktiivin säännökset antavat yksityisille oikeuksia.

c) Päätös

Päätös on oikeudellisesti sitova, yleisesti sovellettava tai sillä on erityinen vastaanottaja ja se on osa EU:n sekundäärilainsäädäntöä. EU:n toimielimet hyväksyvät päätökset perussopimusten mukaisesti. SEUT 288:n artiklan mukaan päätös on sitova kaikissa sen osissa. Säännön tavoin sitä ei voida soveltaa täydellisesti, selektiivisesti tai osittain. Päätös voi olla lainsäädännöllinen tai ei-lainsäädännöllinen toimi.

Päätökset ovat säädöksiä, jotka hyväksytään yhdessä:

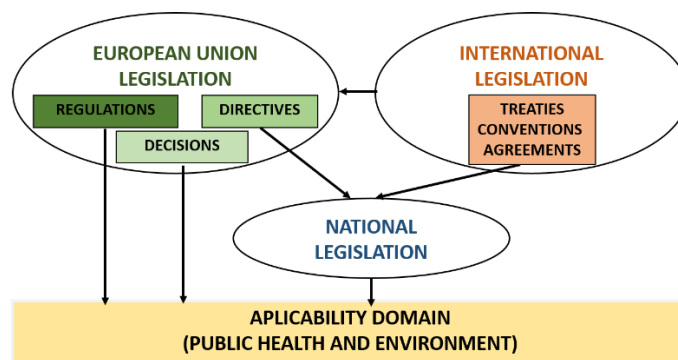
- Euroopan parlamentissa ja neuvostossa tavanomaisen lainsäätämisen järjestyksen mukaisesti
- Euroopan parlamentissa, johon osallistuu neuvosto
- neuvostossa osallistuen Euroopan parlamentin kanssa erityisessä lainsäädäntömenettelyssä.

Muissa tapauksissa päätökset ovat muita kuin lainsäädäntötoimia. Ne voidaan hyväksyä esimerkiksi Eurooppa-neuvostossa, neuvostossa tai komissiossa. Lainsäädännölliset päätökset voivat olla myös delegoituja ja täytäntöönpanosäädöksiä.

1.3 Kansainväliset säädökset

Kansainväliset määräykset ovat osoitus valtioiden tahdosta. Näitä normatiivisia säädöksiä kutsutaan perussopimuksiksi, yleissopimuksiksi ja sopimuksiksi. Kansainvälisten määräysten ja kansallisen lainsäädännön välinen yhteys määräytyy myös valtioiden perustuslaissa, joissa valtiot ratifioivat pääsääntöisesti niiden soveltamiseksi ja on osa kansallista lainsäädäntöä. Myös EU voi ratifioida sen kansainväliseksi oikeudelliseksi kokonaisuudeksi, jolloin niiden säännökset saatetaan osaksi EU:n asetuksia.

Kaavamaisesti nämä linkit voidaan esittää seuraavasti:

2 KAASUMAISTEN SAASTEDIREKTIIVIEN SIIRTO

Kaasumaisten epäpuhtauksien osalta viitataan direktiivien yhdenmukaistamiseen seuraavasti:

- **Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2008/50/EY ilman ilmanlaadusta ja puhtaasta ilmasta Euroopassa osana yleistä kaasumaisten epäpuhtauksien päästöjä koskevaa asetusta**

- **Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi N:o 2284, annettu 14 päivänä joulukuuta 2016, tiettyjen ilman epäpuhtauksien kansallisten päästöjen vähentämisestä** osana kaasumaisia epäpuhtauksia koskevia yleisiä määräyksiä
- **Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi N:o 2193, annettu 25 päivänä marraskuuta 2015, tiettyjen kaasumaisten epäpuhtauksien erityisasetusten ryhmään kuuluvien, erityisten polttolaitosten pilaavien aineiden päästöjen rajoittamisesta määrättyihin toimintoihin.**

Viittaukset teollisuuspäästöjen rajoittamisesta annetun direktiivin 75/2010/EY (IPPC-direktiivi) saattamiseen osaksi kansallista lainsäädäntöä koskien raskasmetallien epäpuhtauspäästöjä on osassa 3.

3 RASKASMETALLIDIREKTIIVIEN SIIRTO

Osassa 1 esitetyn mukaan ympäristön suojeleminen raskasmetalleilta kattaa yleiset määräykset kullekin vaikuttavalle ympäristötekijälle sekä erityiset toiminta- ja tuotesäännökset. Esityksessä on viittaus linkkiin koskien raskasmetallien määräyksiä.

Raskasmetallien tunkeutumiseksi ilmaan koskevat yleiset määräykset saatetaan osaksi kansallista lainsäädäntöä:

- **Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2004/107/EY, annettu 15. päivänä joulukuuta 2004, ilmassa olevasta arseenista, kadmiumista, elohopeasta, nikkelistä ja polysyklisistä aromaattisista hiilivedyistä**
- **Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2008/50/EY, annettu 21. toukokuuta 2008, ilmanlaadusta ja sen parantamisesta Euroopassa.**

Raskasmetallien ilman ilmaantunkeutumisen yleisestä sääntelystä on **24. päivänä marraskuuta 2010** annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin **2010/75/EU** saattaminen osaksi kansallista lainsäädäntöä teollisuuspäästöistä.

Raskasmetallien päästöjä koskevista yleisistä säännöksistä esitetään seuraavat direktiivit:

- **Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2000/60 /EY, annettu 23. päivänä lokakuuta 2000, yhteisön vesipolitiikan puitteista**
- **Ympäristöä koskevista laatuvaatimuksista vesialalla annettu direktiivi 105/2008 /EY.**

Pohjaveden suojelemisesta pilaantumiselta ja huononemiselta 12. päivänä joulukuuta 2006 on annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2006/118 / EY. Direktiivin saattaminen osaksi kansallista lainsäädäntöä edellyttäisi asianmukaista täytäntöönpanoa ja kynnysarvojen asettamista.

Raskasmetallien epäpuhtauksien säätelyssä esitetään seuraavien direktiivien saattaminen osaksi kansallista lainsäädäntöä:

- **Ympäristönsuojelusta ja erityisesti maaperästä 12. päivänä kesäkuuta 1986 annettu direktiivi 278, kun puhdistamolietettä käytetään maataloudessa**
- **Direktiivi 2011/65 EU tiettyjen vaarallisten aineiden käytön rajoittamisesta sähkö- ja elektroniikkalaitteissa.**

4 TORJUNTA-AINEDIREKTIIVIEN SIIRTO

Koska useimmat säännökset ovat asetusten ja päätösten muodossa, tämä osa esittää ainoastaan **Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2009/128/EY, annettu 21. päivänä lokakuuta 2009, yhteisön puitteista yhteisön torjunta-aineiden kestävä käytön edistämiseksi** hankkeeseen osallistuvien valtioiden tasolla.

On jälleen kerran syytä mainita, että täytäntöönpanosäädöksissä olevat säädökset eroavat toisistaan eri tavoin ja sisällöltään eri jäsenvaltioissa, koska direktiivissä edellytetään kansallisen lainsäädännön yhdenmukaistamista direktiivin vaatimusten

kanssa kansallisella tasolla lainsäätäjää. Myös direktiiviä edeltäviä normatiivisia säädöksiä voidaan käsitellä, ja niillä on mahdollisuus vedota aiempiin kansallisiin säädöksiin direktiivin vaatimusten täyttämiseksi.

5 SÄÄNNÖKSET KOSKIEN PYSYVIÄ ORGAANISIA SAASTEYHDISTEITÄ

Osassa 1 esitetyt POP-yhdisteitä koskevat säädökset eivät edellytä lisäesitystä osassa 2, koska normatiiviset säädökset annetaan vain asetuksessa, joka on normatiivinen säädös, joka ei edellytä direktiivin saattamista osaksi kansallista lainsäädäntöä.

Lyhyt johtopäätös tähän osaan on seuraava:

- Direktiivi on osa EU:n toissijaista lainsäädäntöä, jonka EU: n toimielimet hyväksyvät perussopimusten mukaisesti.
- Sen jälkeen kun se on hyväksytty, EU: n jäsenvaltiot saattavat tämän direktiivin osaksi kansallista lainsäädäntöään sen soveltamiseksi.
- Direktiivi on joustava väline, jota käytetään lähinnä kansallisten lakien yhdenmukaistamiseksi.
- Direktiivissä edellytetään, että EU-maat saavuttavat tietyn tuloksen, mutta jättää heille vapaasti valita, miten he saavuttavat sen.
- Käännökset eroavat toisistaan maasta toiseen hyväksytyjen säädösten muodossa ja määrässä.

VNIVERSIDAD
D SALAMANCA

CAMPUS OF INTERNATIONAL EXCELLENCE

ALMA MATER STUDIORUM
UNIVERSITA DI BOLOGNA

South-Eastern Finland
University of Applied Sciences

Universitatea
TRANSILVANIA
din Braşov

UNIVERZITA
KARLOVA

ИКИТ

<https://toxoeer.com>

Project coordinator: Ana I. Morales
Headquarters office in Salamanca.
Dept. Building, Campus Miguel de Unamuno, 37007.
Contact Phone: +34 663 056 665